

PROJEKT STANOWISKA RP

*przygotowany w związku z art. 7 ustawy z dnia 8 października 2010 r.
o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem
Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395)*

Dotyczy	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego	
Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	1 czerwca 2018 r.	
Sygnatura dokumentu	Komisja Europejska	COM(2018) 374
	Numer międzyinstytucjonalny	2018/0199 (COD)
Procedura decyzyjna	zwykła procedura ustawodawcza	
Tryb głosowania w Radzie UE	Większość kwalifikowana	
Instytucja wiodąca	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	
Instytucje	Ministerstwo Finansów	

współpracujące	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Ministerstwo Spraw Zagranicznych
-----------------------	---

Data przyjęcia przez KSE	29 czerwca 2018
-------------------------------------	-----------------

I. Cel projektu aktu prawnego

Założenia traktatowe UE mówią o tym, że UE powinna poświęcić szczególną uwagę regionom przygranicznym, przez co osiągnięta zostanie większa spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna. Odpowiedzią na te dążenie są m.in. programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej (Interreg), które funkcjonują od roku 1990. Dzięki środkom z Interreg sfinansowano tysiące projektów i inicjatyw, które poprawiają jakość życia w regionach przygranicznych i przynoszą korzyści związane z generowaniem europejskiej wartości dodanej.

Programy Interreg i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa przyniosły wiele pozytywnych zmian, m.in. w zakresie poprawy dostępności, wspólnego kształcenia i szkolenia oraz lepszej ochrony przed zagrożeniami naturalnymi oraz w zakresie poprawy bezpieczeństwa. Nastąpiło większe umiędzynarodowienie MŚP. Pozytywne efekty osiągnięto w zakresie budowania więzi, wspólnej tożsamości i zwalczania stereotypów, promowania otwartości i tolerancji na inne narodowości. Współpraca w ramach Interreg dała również możliwość testowania nowych rozwiązań i technologii, korzystania z wiedzy wypracowanej w partnerskich instytucjach. Przeprowadzono liczne projekty pilotażowe (testowanie nowatorskich rozwiązań wypracowanych w projekcie), a także sfinansowano opracowania dokumentacji służącej dla realizacji większych inwestycji realizowanych następnie ze środków krajowych lub innych programów UE. Programy wywarły również szeroki wpływ na zmniejszenie barier utrudniających współpracę oraz poprawę integracji społecznej.

Rozporządzenie dotyczące celu II polityki spójności „Europejska Współpraca Terytorialna” (zwane dalej Interreg) dla okresu programowania 2021-2027 zawiera przepisy szczególne dotyczące programów współpracy w ramach Interreg zarówno na granicach wewnętrznych, jak i lądowych granicach zewnętrznych UE. Dokument określa niezbędne przepisy w zakresie programowania, zarządzania ww. programami. Źródłem finansowym realizacji tych działań jest Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), a w przypadku programów na granicach zewnętrznych dodatkowo Instrument Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej albo Instrument Pomocy Przedakcesyjnej. Przepisy dotyczące tych programów będą również zawarte w rozporządzeniu ogólnym oraz rozporządzeniu w sprawie EFRR i Funduszu Spójności dla polityki spójności po roku 2020.

Zasady, jakie towarzyszyły Komisji Europejskiej przy tworzeniu tego aktu prawnego dla kolejnej edycji programów Interreg to m.in. uproszczenie ram prawnych oraz zapewnienie bardziej elastycznego podejścia w zakresie zarządzania. Wiele badań ewaluacyjnych potwierdziło bowiem, że istniejące przepisy dla Interreg na lata 2014-2020 są zbyt skomplikowane, złożone i rozproszone, co skutkuje niepotrzebnym obciążeniem podmiotów zarządzających programami i beneficjentów, którzy realizują przedsięwzięcia w międzynarodowych partnerstwach.

Komisja Europejska wzywa państwa członkowskie i regiony przy okazji prac nad nową perspektywą finansową i przygotowaniem programów Interreg na kolejne lata do intensyfikacji rozmów na temat problemów związanych z funkcjonowaniem terenów przygranicznych. Celem tego procesu ma być identyfikacja istniejących barier współpracy. W tym celu opublikowała komunikat pt. *„Zwiększanie wzrostu gospodarczego i spójności*

w regionach przygranicznych UE”¹. Według konkluzji zawartych w Komunikacie wewnętrzne regiony przygraniczne UE obejmują 40% terytorium UE. Są miejscem zamieszkania dla 30% ludności UE, a także odpowiadają za 30% PKB całej UE. Badania wskazują, że gdyby usunąć tylko 20% istniejących przeszkód/barier współpracy na granicach, wartość PKB regionów przygranicznych wzrosłaby o 2%.

Komunikat Komisji wskazuje, że przyszłe programy Interreg powinny się bezpośrednio odnosić do likwidacji barier dla funkcjonowania społeczności danego pogranicza. Część z barier (o charakterze fizycznym, kulturowym czy językowym) może być przedmiotem interwencji w ramach Interreg. Kontekst barier współpracy stanowi bardzo istotne tło analizowanego aktu prawnego.

Projekt rozporządzenia dla Interreg przewiduje:

- utrzymanie dotychczasowych trzech komponentów współpracy (tj. współpraca transgraniczna, transnarodowa, międzyregionalna), przy czym współpraca morska nie będzie dalej możliwa w ramach komponentu transgranicznego; komponent transnarodowy zostanie rozszerzony o część dotyczącą transgranicznej współpracy morskiej;
- utworzenie dwóch dodatkowych komponentów współpracy (współpraca regionów najbardziej oddalonych, a także międzyregionalne innowacyjne inwestycje);
- zasięg obszaru geograficznego przyszłych programów w przypadku współpracy transgranicznej na poziomie NUTS 3, dla współpracy transnarodowej i morskiej na poziomie NUTS 2, a dla współpracy międzyregionalnej i międzyregionalnych innowacyjnych inwestycji na poziomie całego terytorium UE;
- środki na cel II polityki spójności w wysokości 8 430 000 000 EUR z ogólnych środków dostępnych na zobowiązania budżetowe z EFRR, EFS+ i Funduszu Spójności na okres programowania 2021-2027, w ramach Interreg (52,7% na komponent transgraniczny, 31,4% na współpracę transnarodową i morską, 3,2% na współpracę regionów najbardziej oddalonych, 1,2% na współpracę międzyregionalną oraz 11,5% dla międzyregionalnych innowacyjnych inwestycji);
- kontynuację mechanizmu koncentracji tematycznej;
- wprowadzenie dodatkowych celów szczegółowych interwencji, uwzględniających specyfikę Interreg;
- określenie niezbędnego zakresu i treści programów, ścieżki ich zatwierdzania i zmiany;
- określenie zasad wyboru projektów w ramach programów;
- określenie zadań partnera wiodącego;
- zasady dotyczące pomocy technicznej w programach;
- zadania w zakresie monitoringu i komunikacji w programach;
- określenie specyficznych dla programów zasad kwalifikowalności wydatków;
- podstawowe informacje w zakresie systemu instytucjonalnego (zadania Instytucji Zarządzającej, Instytucji Audytowej);
- specyficzne uregulowania dotyczące programów na granicach zewnętrznych UE.

¹ Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego pt. „Zwiększenie wzrostu gospodarczego i spójności w regionach przygranicznych UE” – COM(2017) 534 final, 20.9.2017.

II. Stanowisko RP

Zagadnienia ogólne dla Interreg

1. Polska z **zadowoleniem przyjmuje fakt, że podstawowe regulacje dotyczące wdrażania programów** współpracy na granicach wewnątrz UE oraz współpracy na lądowych granicach zewnętrznych UE **będą dla perspektywy 2021-2027 ujęte w jednym akcie prawnym**. Jest to zgodne ze stanowiskiem Polski, według którego zasady wdrażania programów transgranicznych na wewnętrznych i zewnętrznych granicach UE powinny być w miarę możliwości ujednolicone.
2. Polska sceptycznie odnosi się do proponowanego przez KE włączenia obecnego Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (EIS) do Instrumentu Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej i opowiada się za pozostawieniem EIS jako odrębnego instrumentu, wzorem Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej. W związku z tym ostateczny tekst rozporządzenia dot. Interreg, w sytuacji uwzględnienia postulatu Polski o osobnym rozporządzeniu dla EIS, będzie musiał być odpowiednio zmodyfikowany.

Komponenty współpracy i budżet dla Interreg

3. Polska podkreśla, że w świetle pozytywnej roli, jaką spełniają programy Interreg, jako **niezrozumiałe** odbiera **zmniejszenie alokacji** przewidzianej na ich realizację.
4. Polska z **zadowoleniem przyjmuje fakt, że dotychczasowe komponenty współpracy w ramach Interreg** (transgraniczny, transnarodowy oraz międzyregionalny) **będą kontynuowane. Zastrzeżenia Polski będą proponowane przez Komisję: rozszerzenie listy komponentów o dwa dodatkowe** (tj. współpraca regionów oddalonych i międzyregionalne inwestycje w innowacje) **oraz zaproponowany podział procentowy środków pomiędzy komponenty**. Według proponowanego podziału środków budżet na współpracę transgraniczną (której sukcesy i korzyści są według Polski niekwestionowane) zostanie znacznie obniżony. Udział procentowy na ten komponent w całym budżecie dla Interreg spadł z 74,05% w perspektywie 2014-2020 do 52,7% dla perspektywy 2021-2027. **Wątpliwości Polski budzi szczególnie propozycja przydzielenia tak dużej puli środków (11,5 %) na piąty komponent** (międzyregionalne inwestycje w innowacje). Tak duża część budżetu Interreg ma być równocześnie zarządzana przez Komisję, a nie w ramach zarządzania dzielonego, jak dotychczas cała polityka spójności.
5. **Niepokojące w propozycji KE jest przeniesienie realizacji współpracy transgranicznej na granicach morskich do komponentu transnarodowego**. Oznacza to, że po 2021 roku program Interreg Południowy Bałtyk (z udziałem regionów z Niemiec, Litwy, Danii, Szwecji i Polski), którym Polska z sukcesem zarządza, nie będzie mógł być kontynuowany w dotychczasowej formule. Nowa koncepcja Komisji Europejskiej odnośnie do współpracy morskiej może negatywnie wpłynąć na dalszą integrację obszaru południowego Bałtyku ze względu na trudniejszy dostęp beneficjentów do środków

unijnych i do wsparcia ze strony instytucji programowych. Uniemożliwiona byłaby w ten sposób realizacja projektów o charakterze ściśle transgranicznym, służących rozwiązywaniu problemów lokalnych (np. wspierających zatrudnienie, mobilność pracowników, rozwijanie przedsiębiorczości czy w zakresie zarządzania dziedzictwem naturalnym i kulturowym).

6. Polska stoi na stanowisku, że **konieczne jest bardziej szczegółowe określenie możliwego zakresu interwencji nowego komponentu 5** (międzyregionalne innowacyjne inwestycje) oraz sposobu jego realizacji. W tym kontekście Komisja powinna wyjaśnić, w jaki sposób zamierza zapewnić udział w programie beneficjentów ze wszystkich części UE, a nie faworyzować jedynie silne ośrodki zachodniej Europy. Zdaniem Polski wartość dodana tworzonego komponentu powinna polegać na promowaniu partnerstw z udziałem partnerów z państw o najwyższej zdolności do realizacji projektów innowacyjnych i partnerów z państw, w których ta zdolność jest niższa.
7. **Polska sprzeciwia się obniżeniu poziomu dofinansowania dla projektów w ramach Interreg z obecnych 85% do poziomu 70%**. Udział w międzynarodowych projektach Interreg stanowi ambitne wyzwanie dla beneficjentów, a dotychczasowy poziom dofinansowania był skuteczną zachętą do tworzenia ponadnarodowych partnerstw.

Programowanie i wybór projektów w ramach Interreg

8. **Polska popiera koncentrację tematyczną programów Interreg, która pozwala na ich lepsze profilowanie.** Jest ona szczególnie pożądana przy ograniczonym budżecie i konieczności wykazywania wartości dodanej i rezultatów realizowanych projektów. W tym kontekście dalszej dyskusji wymagają proponowane mechanizmy koncentracji. Koncentracja co najmniej 60% środków na trzech z sześciu celów polityki a kolejnych 15% środków na cele szczegółowe *Lepsze zarządzanie Interreg* lub *Bezpieczniejsza i lepiej chroniona Europa* nie wydaje się wspierać założenia w zakresie lepszego profilowania programów. **W opinii Polski należałoby ograniczyć liczbę celów polityki spójności do wyboru w ramach programu** (w stosunku do propozycji zawartej w dokumencie), aby skoncentrować środki na najważniejszych zagadnieniach dla danego obszaru i uniknąć rozproszenia interwencji.
9. **Polska popiera również silniejsze powiązanie programów EWT ze strategiami makroregionalnymi.** Dotyczy to zacieśniania współpracy przede wszystkim w programach transnarodowych, ale także transgranicznych. Programy te powinny wspierać realizację strategii makroregionalnych. Polska jest przekonana, że powiązanie programów EWT ze strategiami makroregionalnymi przyczyni się nie tylko do ściślejszej współpracy, ale także do rozwoju społecznego i gospodarczego tych regionów. Dotyczy to również inicjatyw angażujących państwa nie będące członkami Unii Europejskiej, w przypadku Polski – państwa leżące po jej wschodniej granicy, która jest również granicą zewnętrzną Unii Europejskiej. **Na obecnym etapie Polska dostrzega potrzebę**

realizacji nie tylko już zdefiniowanych programów i strategii, ale również wypracowania nowych programów, dedykowanych obszarom powiązanim funkcjonalnie, dla których strategie makroregionalne są dopiero tworzone. Dla Polski takim obszarem jest obszar karpacki.

10. Polska stoi na stanowisku, że przygotowanie i realizacja programów Interreg powinny być w miarę możliwości upraszczane. Dlatego **z zadowoleniem przyjmuje** wiele przepisów, które usprawnią ten proces. Są to m.in. **elastyczność w zakresie przesuwania alokacji kwot pomiędzy osiami programu, uproszczenie zasady ponoszenia wydatków poza obszarem wsparcia**. Natomiast według Polski **powinno się zrezygnować z obowiązku potwierdzania na piśmie zgody na przystąpienie do programu Interreg**, gdyż zamiar wspólnej realizacji programu wynika z faktu zaangażowania państw w jego wspólne przygotowanie.
11. Polska **z zadowoleniem odnotowuje, że mechanizm Funduszu Małych Projektów (FMP) został po raz pierwszy ujęty w akcie prawnym dotyczącym Interreg**. Fundusze Małych Projektów pozwalają na zaangażowanie lokalnych społeczności. Służą przede wszystkim pogłębianiu więzi międzyludzkich, rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, aktywizacji lokalnej. Polska popiera obowiązkowe stosowanie uproszczonych form rozliczania w odniesieniu do małych projektów, których wkład publiczny nie przekracza kwoty 100 000 EUR. Jednakże rozporządzenie nie zawiera przepisów dotyczących sposobu rozliczania między Instytucją Zarządzającą a beneficjentem funduszu małych projektów. W opinii Polski **niezbędne jest dodanie przepisów określających możliwe formy rozliczeń**, przy zaproponowanej przez Komisję konstrukcji FMP. Wyjaśnień i szczegółowej analizy wymagają też inne przepisy artykułu dotyczącego FMP, jak na przykład wysokość łącznej kwoty alokacji danego programu na ten instrument, zakres stosowania metod uproszczonych. Wątpliwości wzbudza ograniczenie beneficjentów FMP wyłącznie do transgranicznych podmiotów prawnych lub EUWT. Forma transgranicznej osobowości prawnej stwarza ryzyko znacznej redukcji katalogu podmiotów, które mogą pełnić rolę beneficjenta FMP, zwłaszcza w przypadku programów na granicach zewnętrznych UE.
12. **Polska pozytywnie odnosi się do przyznania prawa głosu każdemu członkowi komitetu monitorującego**. Jest to zgodne z dotychczasowym stanowiskiem Polski w sprawie programów współpracy w kolejnej perspektywie finansowej UE, według którego prawo głosu w komitetach monitorujących należałoby przyznać przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerom społecznym i gospodarczym.

System instytucjonalny Interreg

13. **Polska z zadowoleniem odnosi się do większego uporządkowania w przedstawionym akcie prawnym roli instytucji programowych dla Interreg**. Rola instytucji w tych

programach często różni się od ról przypisanych dla instytucji w programach realizowanych w ramach celu I polityki spójności „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu”.

14. W zakresie rozwiązań instytucjonalnych Polska **z zadowoleniem przyjmuje likwidację Instytucji Certyfikującej**, której zadania może realizować Instytucja Zarządzająca.
15. **Wyjaśnienia wymaga kwestia możliwości przejęcia przez Instytucję Zarządzającą odpowiedzialności za kontrolę wydatków w projektach na obszarze całego programu** pod kątem zgodności z przepisami krajowymi poszczególnych państw członkowskich (zamiast istniejącego w obecnej perspektywie krajowego systemu weryfikacji).
16. Wątpliwości budzą zapisy dotyczące możliwości dokonywania przez Komisję Europejską wyboru wspólnej dla programów Interreg próby do audytu operacji. Wyjaśnienia wymagają kwestie dot. aplikacji zaproponowanych rozwiązań. Rozporządzenie nie zawiera jednoznacznego wskazania fakultatywności włączenia programu Interreg do populacji, z której Komisja wybiera próbę. Ponadto, szczegółowej analizie wymagają przepisy dotyczące działań Komisji względem programu Interreg, w sytuacji przekroczenia poziomu 2% przez ogólny poziom błędu resztowego.

Zarządzanie finansowe Interreg

17. **W ocenie Polski rozporządzenie przewiduje zbyt niski poziom zaliczek z Komisji Europejskiej na realizację programów (po 1% rocznie)**. Taki poziom oznaczałby ogromne trudności związane z utrzymaniem płynności finansowej. Programy Interreg w Polsce są odmiennie finansowane od programów na szczeblu krajowym (jedynym źródłem ich prefinansowania są środki unijne). Wyższe prefinansowanie programów przez Komisję, o co zabiega Polska, umożliwiłoby zaliczkowanie niektórych rodzajów beneficjentów/projektów. Dodatkowo, w projekcie rozporządzenia ogólnego ograniczono możliwość składania wniosków o płatność jedynie do czterech razy w roku (przepis ma obowiązywać również dla Interreg). W obliczu niskiego poziomu zaliczek częste wnioskowanie do KE o refundację poniesionych wydatków stanowi jeden ze środków zaradczych na utrzymanie płynności finansowej na rachunkach programowych. Polska sprzeciwia się proponowanemu ograniczeniu.
18. W odniesieniu do płatności zaliczkowych na programy Interreg na granicach zewnętrznych według Polski doprecyzowania w rozporządzeniu wymaga, czy wypłata zaliczki w dwóch ratach dotyczy każdego roku obrachunkowego czy całego okresu programowania, o ile jest to wymagane ze względu na potrzeby budżetowe.
19. Polska popiera pomysł zniesienia obowiązku przygotowania raportów rocznych z wdrażania programów. Jest to zgodne z zasadą upraszczania wdrażania programów Interreg. Polska uznaje natomiast, że proponowany w rozporządzeniu **obowiązek raportowania do KE o postępach programu aż sześć razy w roku jest nieadekwatny**,

szczególnie w stosunku do ograniczenia w zakresie składania rocznie jedynie czterech wniosków o płatność do KE.

20. Polska **z zadowoleniem odnotowuje fakt wprowadzenia w rozporządzeniu możliwości rozliczania kosztów podróży i zakwaterowania na podstawie stawki ryczałtowej.** Pozwoli to znacznie obniżyć obciążenia administracyjne związane z weryfikacją tego typu kosztów.
21. Polska **z zadowoleniem odnosi się do precyzyjnie określonej w rozporządzeniu ścieżki odzyskiwania środków,** szczególnie w zakresie odpowiedzialności państwa członkowskiego za zwrot kwot nienależnie wypłaconych partnerowi z danego państwa. W odróżnieniu od przepisów obecnej perspektywy nowe rozporządzenie daje państwu członkowskiemu wyraźną podstawę, umożliwiającą na gruncie krajowym (ścieżka sądowa) odzyskanie należności od partnera, za którego to państwo uprzednio zwróciło środki zagranicznej Instytucji Zarządzającej.

Kwalifikowalność wydatków dla Interreg

22. Polska **popiera proponowane w rozporządzeniu rozwiązania w zakresie hierarchii dokumentów w zakresie zasad kwalifikowalności.** Za pozytywne należy uznać wpisanie zasad kwalifikowalności do treści rozporządzenia, a nie do aktu delegowanego.
23. Polska **pozytywnie odnosi się do proponowanego przez Komisję zniesienia limitu wydatkowania środków poza obszarem wsparcia danego programu** (taki limit na poziomie 20% alokacji istniał w poprzednich perspektywach finansowych).

Programy na granicach zewnętrznych UE

24. **Polska popiera zwiększenie roli przyszłych programów współpracy transgranicznej na zewnętrznych granicach UE.** Przemawiają za tym dotychczasowe wzajemne korzyści wynikające z realizacji wspólnych polsko-sąsiedzkich projektów współpracy. Przyczyniają się one do wsparcia inwestycji i rozwoju na słabiej rozwiniętych zewnętrznych obszarach UE oraz wspierają rozwój dobrosąsiedzkich relacji społeczności zamieszkujących pogranicze. Środki finansowe dla tych programów powinny być adekwatne do istniejących potrzeb.
25. **Polska wnosi o utrzymanie poziomu dofinansowania projektów i Pomocy Technicznej w ramach programów zewnętrznych komponentu transgranicznego Interreg na obecnym poziomie** (90% dla regularnych projektów i 100% dla pomocy technicznej) oraz **umożliwienia realizacji Dużych Projektów Infrastrukturalnych w tych programach.** Jednocześnie Polska zwraca uwagę na konieczność doprecyzowania procedury przygotowania, wyboru i zatwierdzania Dużych Projektów Infrastrukturalnych. Polska proponuje utrzymanie systemu obowiązującego w perspektywie 2014-2020.

Zaproponowane przez Komisję przepisy są zbyt rygorystyczne w stosunku do obecnych (np. w zakresie terminów narzuconych Instytucji Zarządzającej co do zatwierdzenia).

26. Polska **z zaniepokojeniem przyjmuje zapisy dotyczące wprowadzenia nowego typu umów na realizację programów**. Dotychczasowe skomplikowane procedury dotyczące negocjowania i podpisywania umów w sprawie finansowania w ramach zarządzania dzielonego z państwami trzecimi powinny być uproszczone. W związku z powyższym Polska prosi o wyjaśnienia dot. zasadności wprowadzenia nowego typu umowy.

III. Uzasadnienie stanowiska RP

Polska pozytywnie odnosi się do przedstawionej propozycji aktu prawnego. Programy Interreg ze względu na niewątpliwą wartość dodaną powinny być kontynuowane w kolejnej perspektywie. Propozycja Komisji Europejskiej w zakresie utworzenia wspólnego aktu prawnego, regulującego zasady wdrażania programów na wewnętrznych i zewnętrznych granicach UE wychodzi naprzeciw postulatowi Polski w zakresie możliwego ujednoczenia zasad realizacji obu rodzajów mechanizmów. Rząd RP pozytywnie ocenia ten wysiłek Komisji Europejskiej.

Jednakże Polska sprzeciwia się wprowadzeniu niektórych zapisów do proponowanego aktu prawnego, w szczególności przeniesienia realizacji współpracy transgranicznej na granicach morskich do komponentu transnarodowego i obniżenia intensywności dofinansowania z 85% do poziomu 70%. Część z zapisów rozporządzenia wymaga wyjaśnień w trakcie procesu negocjacyjnego ze względu na wątpliwości interpretacyjne. Dotyczy to m. in. ogólnego opisu zakresu interwencji nowego komponentu 5, rezygnacji z krajowego systemu weryfikacji wydatków i nowej metodologii wyboru wspólnej dla programów Interreg próby do audytu operacji. Kwestie te zostały szerzej opisane w części powyżej.

W toku przygotowania stanowiska Rządu RP projekt rozporządzenia został poddany konsultacjom z partnerami społecznymi i gospodarczymi.

1. Ocena skutków prawnych

Rozporządzenie dotyczy kolejnej edycji (dla Polski czwartej) programów Interreg. Nie wymaga implementacji i stosuje się je wprost w krajowym porządku prawnym. Od ostatecznego kształtu rozporządzenia uzależniona będzie potrzeba ewentualnej nowelizacji aktów prawnych, które regulują zagadnienia objęte niniejszym rozporządzeniem.

Efektywne systemy wdrażania środków unijnych dla Interreg zostały zbudowane w trakcie poprzednich perspektyw finansowych zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym.

2. Ocena skutków społecznych

Rozporządzenie będzie podstawowym aktem prawnym regulującym wdrażanie programów współpracy terytorialnej, które są elementem polityki spójności UE. Projekty współfinansowane z programów przyczynią się do budowania sieci współpracy pomiędzy instytucjami i społecznościami w Unii Europejskiej.

Rozporządzenie rozszerza dla Interreg katalog dostępnych celów szczegółowych w ramach polityki nr 4 (Europa o silniejszym wymiarze społecznym).

Ze środków przyszłych programów Interreg będą mogły być finansowane działania związane z walką z bezrobociem, poprawą skuteczności rynków pracy, dostępem do wysokiej jakości zatrudnienia ponad granicami czy też zmniejszeniem obszarów wykluczenia społecznego. Możliwe będzie również realizowanie międzynarodowych przedsięwzięć z zakresu poprawy dostępu do kształcenia, szkolenia i uczenia się oraz zwiększenia dostępu do usług z zakresu opieki zdrowotnej. Poprawa dostępności i efektywności systemów ochrony zdrowia oraz

usług opieki długoterminowej ponad granicami również będzie jednym z celów możliwej interwencji. Kolejnym z wątków, które mogą być przedmiotem wsparcia, to propagowanie włączenia społecznego i zwalczanie biedy, w tym poprzez poprawę równości szans i zwalczanie dyskryminacji ponad granicami.

3. Ocena skutków gospodarczych

Realizacja programów współpracy terytorialnej będzie miała pozytywne skutki dla sytuacji gospodarczej w Europie. Realizowane inwestycje umożliwią budowanie międzynarodowych partnerstw oraz przyczynią się do wzmocnienia wspólnego rynku UE.

Środki na programy Interreg przyczyniają się do wyrównywania poziomów rozwoju gospodarczego pomiędzy współpracującymi państwami. Stanowią ważny wkład do budowania ponadnarodowych obszarów o charakterze gospodarczym czy integracji transgranicznych rynków pracy. Pomagają rozwijać przedsiębiorczość i tworzyć nowe miejsca pracy, co przekłada się zarówno na wzmocnienie endogenicznych potencjałów regionów stanowiących obszar oddziaływania programów, jak i pełniejsze ich wykorzystanie w celu stymulowania procesów konwergencji.

Realizacja programów współpracy terytorialnej sprzyja osiągnięciu spójności terytorialnej w Unii Europejskiej oraz w jej najbliższym otoczeniu poprzez udział w programach państw spoza UE. Istotą Interreg jest promowanie samej międzynarodowej współpracy, zacieśnianie integracji, promowanie wspólnych działań i wspieranie procesów rozwojowych poprzez łączenie potencjałów. Poszczególne komponenty Interreg dają szansę na osiągnięcie zróżnicowanych korzyści.

Współpraca transgraniczna pozwala również przeciwdziałać marginalizacji obszarów przygranicznych poprzez łączenie potencjałów i tworzenie funkcjonalnych powiązań. Współpraca transnarodowa stanowi szansę dla wsparcia bardziej innowacyjnych projektów o znaczeniu istotnym dla większych, wyodrębnionych terytorialnie obszarów i sprzyja zintegrowanemu rozwojowi terytorialnemu w UE poprzez inicjowanie szerszych, ponadnarodowych planów i koncepcji rozwojowych.

4. Ocena skutków finansowych

Realizacja celu „Europejska Współpraca Terytorialna” nie ma wpływu na budżet. Stanowisko RP w sprawie *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz COM(2018) 375* określa wpływ na budżet Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, który jest źródłem finansowania działań w ramach niniejszego celu.

W przypadku programów na granicach zewnętrznych UE dodatkowym źródłem finansowania zadań określonych w opiniowanym dokumencie (obok EFRR) jest Instrument Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej albo Instrument Pomocy Przedakcesyjnej.

IV. Informacja w sprawie zgodności projektu aktu z zasadą pomocniczości

Rozpatrywane rozporządzenie jest zgodne z zasadą pomocniczości.

Działania przewidziane rozporządzeniem na szczeblu UE stanowią wartość dodaną wobec działań podejmowanych na szczeblu krajowym. Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego stanowią kluczowe wsparcie inwestycji publicznych w regionach przygranicznych. Obserwowane dzięki realizacji programów pozytywne efekty Interreg w zakresie inwestycji w innowacje czy wymiany dobrych praktyk przekraczają granice państwowe i regionalne.

Programy Interreg wspierają priorytety UE w zakresie rynków pracy, transportu, środowiska, edukacji i współpracy obywateli i instytucji.

Podstawę prawną przyjmowania prezentowanego aktu w zakresie współpracy na granicach wewnętrznych (rozporządzeń dotyczących EFRR w ramach polityki spójności, z którego wspiera się Interreg) stanowi art. 178 TFUE. W odniesieniu do wsparcia z instrumentów finansowania zewnętrznego UE podstawę prawną stanowi art. 212 ust. 2 TFUE dla współpracy gospodarczej, finansowej i technicznej z państwami niebędącymi członkami UE.

V. Przedstawiciel Rządu upoważniony do prezentowania stanowiska

Jerzy Kwieciński, Minister Inwestycji i Rozwoju

ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa

tel. +48 22 273 70 11

e-mail: Jerzy.Kwecinski@miir.gov.pl